РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 6 (49)

Заснований в 1996 році

Рівне − 2013

ББК 74.20
О - 59
УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379
Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 6 (49). — Рівне: РДГУ, 2013. — 210 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних питань викладання іноземної мови за матеріалами доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні проблеми германського та романського мовознавства», проведеної Рівненським державним гуманітарним університетом, та з проблем вищої освіти за матеріалами міжнародної науково-методичної конференції «Вища освіта в Україні: проблеми та перспективи розвитку», яка відбулась у Луцькому національному технічному університеті.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, практичних працівників, викладачів та студентів вищих, професійно-технічних і загальноосвітніх навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:
Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).
Заступник головного редактора:
Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України (Інститут проблем виховання АПН України);
Безкоровайна Ольга Володимирівна − доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Воробйов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);
Карпенчук Світлана Григорівна –доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);
Малафіїк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Петренко Оксана Борисівна − доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);
Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Руденко Володимир Миколайович − доктор педагогічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);
Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);
Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 4 від 26.04.2013 р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додатки до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8 і від 30.03.2011 р. № 1 – 05/3).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: *33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет*

ISBN 966 — 7281 — 09 — 08. © Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

УДК: 378. 147. 016: 811. 112. 2 **Н. А. ДЖАВА**

РОБОТА З ЛІТЕРАТУРНИМИ ТЕКСТАМИ НА ЗАНЯТТІ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Резюме: *У даній статті розглянуто питання використання літературних текстів як засобу розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції на заняттях з німецької мови як іноземної.*

Ключові слова: *літературний текст, діалог культур, мотивація, критерії відбору текстів, креативні вправи.*

Постановка проблеми. У "Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті" підкреслено необхідність виховання особистості, яка орієнтується в реаліях і перспективах соціокультурної динаміки, підготовлена до життя і праці у світі, що змінюється. У зв'язку з цим змінюються і функції вчителя, його діяльність спрямована на створення умов для саморозвитку суб`єктів учіння, формування і розвитку потреб та здібностей суб'єкта навчального процесу.

Нагальна потреба оптимізації методики проведення занять з використанням художніх текстів викликана низкою об'єктивних факторів. Новим соціокультурним контекстом вивчення іноземних мов в Україні, політикою, спрямованою на розвиток мов і культур, а також новими формами співробітництва в галузях культури та освіти, процесом гуманізації освіти, яка в сучасних умовах розглядається як компонент культури, функціонує в контексті діалогу культур, виступає її невід'ємною частиною, є засобом створення та передачі культурних цінностей, дозволяє людині прилучитися до них та розкрити й реалізувати власний творчий потенціал [2, 11]. Входження України до європейської системи освіти висуває кардинально нові вимоги до організації навчального процесу у вищій школі. Однією з ключових вимог є автономізація навчання, що передбачає самостійне опрацювання студентом певного матеріалу в межах курсу. Великого значення набуває питання організації читання, зокрема, художніх текстів в процесі вивчення іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема навчання читання в процесі вивчення іноземної мови висвітлюється в роботах Г. Барабанової, І. Бердникової, О. Бігич, Н. Кучеренко, С. Ніколаєвої, Н. Селіванової, Ж. Тищенко, О. Шерстюк, І. Шульги, М.В. Рябих, М.О. Князєвої. Читання іншомовних художніх текстів розглядається авторами як специфічна форма міжкультурного спілкування, в процесі якого у студента-читача формуються зразки і моделі поведінки, розвивається мислення, здатність до аналізу й оцінки, складається образ світу і самого себе. Результатом міжкультурного спілкування автора художнього тексту і читача є розуміння, яке характеризується діалогічним характером та породженням особистісних смислів читача. Особливої актуальності набуває проблема навчання читання іншомовних художніх текстів в аспекті міжкультурного спілкування для підготовки майбутніх вчителів іноземної мови, оскільки в процесі своєї професійної діяльності вони повинні виконувати роль посередника культур, а отже, бути здатними та готовими навчати міжкультурного спілкування [1, 52].

Мета статті - визначити особливості організації роботи з літературними текстами на занятті німецької мови як іноземної.

Виклад основного матеріалу дослідження. Читання іноземною мовою як комунікативне вміння та засіб спілкування є найбільш розповсюдженим способом іншомовної комунікації, особливо за відсутності іншомовного оточення. За умови оволодіння іноземною мовою поза межами іншомовної спільноти, роль художнього тексту значно зростає, оскільки він певною мірою реконструює мовне середовище. Художні твори також відіграють провідну роль і в пізнанні дійсності іншої культури, і у формуванні позитивного ставлення до країни та народу, мова якого вивчається. Але кінцевою метою навчання читанню художньої літератури є удосконалення вмінь усного мовлення, формування комунікативної здібності, тобто індивідуальної спроможності студента адекватно до ситуацій спілкування організувати свою мовленнєву діяльність в її продуктивних та рецептивних видах згідно до кожної конкретної ситуації мовними засобами та способами. Успішне формування комунікативної здібності стає можливим за умови регулярного читання, яке супроводжується задоволенням естетичної та пізнавальної потреб студентів. Комунікативна здібність включає ті характеристики студента, які дозволяють йому успішно здійснювати діалог з текстом, що передбачає установку на діалог з автором твору, вміння вступити у взаємодію з ним, уміння передбачити подальший розвиток сюжету, висувати гіпотези, припущення, оцінювати текст. Таке читання стає реальним за умови сформованих умінь читання, які забезпечують адекватне розуміння художнього тексту. Багатоаспектний і багаторівневий характер художнього тексту зумовлює його поліфункціональність і можливість використання в усіх компонентах методичної підготовки вчителя іноземної мови, що сприяє реалізації освітньої, виховної, розвиваючої та практичної цілей навчання. Текст виступає в якості зразка монологічного та діалогічного мовлення, служить основою для побудови самостійного висловлювання, являє собою приклад функціонального стилю (розмовного, наукового, науково-публіцистичного, офіційно-ділового). У цих своїх функціях текст виступає як засіб у навчанні мови. Але текст може виступати і як самостійний об'єкт вивчення. У цьому випадку предметом розгляду стають такі його особливості, як смислова та структурна завершеність, комунікативна спрямованість, композиційне оформлення, логічні та стилістичні зв'язки між елементами тексту, інформативна насиченість, відмінність у способах викладу думки та ін.

Текст використовується як:

1). одиниця представлення мовного матеріалу;

2). засіб формування мовленнєвих умінь і навичок;

3). зразок певного типу повідомлення;

4). джерело інформації, тобто як засіб і мета навчання мови [3].

Вивчення мови на основі текстів є найбільш традиційною формою подачі навчального матеріалу, що закріплюється в подальшому у системі вправ. Відбір текстів враховує також стиль мовлення і вид мовленнєвої діяльності. Учні в процесі навчання знайомляться з деякими типами текстів: опис (повідомлення), оповідання, а також з поетичним і театральним жанрами. Кожен тип виступає як самостійний продукт мовлення, який володіє стабільними композиційно-структурними ознаками і певною спрямованістю змісту. Текст-опис, наприклад, має на меті усестороннє охарактеризувати предмет мовлення через перерахування його ознак (кількісних, якісних, структурних, функціональних). Описуються конкретні предмети, явища, процеси, наукові поняття і т. д. У побудові такого тексту звертає на себе увагу: відносно вільний порядок вживання частин мови, єдиний часовий план, велика кількість складових іменних присудків, означальних конструкцій різного виду, конструкцій із значенням порівняння, протиставлення, синтаксичний та лексико-семантичний спосіб зв'язку речень і т.п.

У зв'язку з тим, що ставиться завдання навчити читати автентичний текст, важливим є засвоєння стратегій читання текстів різного типу. Під стратегіями читання розуміється комплекс знань, умінь, володіння якими дозволяє:

- Розуміти тип, специфіку та цільове призначення текстів.
- Орієнтуватися в цьому тексті з урахуванням його специфіки та відповідно до комунікативного завдання (зрозуміти текст повністю або вибірково).
- Витягувати інформацію на різному рівні.
- Користуватися компенсаційними вміннями: здогадуватися про значення незнайомих слів, співзвуччям з рідною мовою, словотворчими елементами, ігнорувати незнайомі слова, які не займають в тексті ключових позицій; користуватися наявними в тексті опорами (ключові слова, малюнки, пояснення, виноски); користуватися довідковою літературою та словниками різного роду.

У роботі з текстом потрібно засвоїти декілька правил:

- Читати текст на ІМ не означає перекладати кожне слово.
- Для розуміння будь-якого тексту важливу роль відіграє наявний життєвий досвід. Щоб зрозуміти текст (або спрогнозувати, про що буде йти мова в цьому тексті), необхідно звернутися до допомоги заголовка, малюнків, схем, таблиць, які супроводжують даний текст, його структуру.
- При читанні тексту важливо виходити в першу чергу з того, що відомо в ньому (слова, вирази), і намагатися з опорою на відоме прогнозувати зміст, здогадуватися про значення незнайомих слів.
- Звертатися до словника слід лише в тих випадках, коли всі інші можливості зрозуміти значення нових слів вичерпані.

В процесі навчання читання, передусім, необхідно враховувати систему читацьких мотивів студентів, установок, інтересів та потреб. Потреби, які реалізуються в процесі читання іншомовних літературних текстів, умовно поділяються на такі групи:

1) потреба в естетичному переживанні (естетична потреба);

2) потреба в отриманні інформації (пізнавальна потреба);

3) потреба висловити своє ставлення (комунікативна потреба) [4].

У навчанні читання студентів в центрі уваги повинна знаходитись естетична потреба, яка відноситься до ідеальних потреб пізнання і розвитку та тісно пов'язана з інтересами, установками, ідеалами читача, які об'єднуються в єдиний феномен «інтересу». Інакше кажучи, інтерес є тією мотиваційною силою, що спонукає людину до отримання задоволення від читання літературного тексту. Інтерес реалізується в підключенні емоційно-психічної сфери, у самопізнанні та саморозвитку студентів, що зумовлюється виникненням у процесі читання позитивних емоцій, які відіграють важливу роль в оволодінні іноземною мовою, взагалі, та у навчанні читання літературного тексту. Текст являє собою одиницю міжкультурної комунікації. Будучи джерелом інформації про культуру країни досліджуваної мови, він орієнтує читача, володіє прийомами осмислення тексту в комунікативному просторі, уточнює вже наявні в свідомості реципієнта фонові знання і надбудовує нові. Грамотно організована робота з іншомовним текстом буде сприяти кращому його розумінню і подальшій інтерпретації.

Висновки. Таким чином, перспектива подальшого дослідження полягає у вдосконаленні та доповненні системи вправ, у розробці комплексів вправ до літературних текстів, які використовуються на заняттях з навчання читання на середніх та старших курсах факультетів іноземних мов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бігич О. Б. Навчання домашнього читання англійською мовою у середніх навчальних закладах / О. Б. Бігич, О. Ж. Тищенко // Іноземні мови. – К., 2000. – № 2. – С. 51-55.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
3. Стеценко О. О. Оволодіння читанням як видом іншомовної мовленнєвої діяльності / О. О. Стеценко, Н. Ю. Яремчук // Зб. наук. праць. «Менеджмент». – К., 2009. – №12. – С. 28-31.

4. Тарнопольський О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти: навчальний посібник / О. Б. Тарнопольський. – К.: Фірма "Інкос", 2006. – 248 с.

Н. А. ДЖАВА. РАБОТА С ЛИТЕРАТУРНЫМИ ТЕКСТАМИ НА ЗАНЯТИИ ПО НЕМЕЦКОМУ ЯЗЫКУ КАК ИНОСТРАННОМУ

Резюме. *В данной статье рассматривается роль литературных текстов в процессе обучения иностранным языкам, как средства для формирования языковой и социокультурной компетенции, анализируются различные взгляды на эту проблему.*

Ключевые слова: *литературный текст, мотивация, критерии отбора текстов, диалог культур, креативные упражнения.*

N. A. DZHAVA. WORK WITH LITERARY TEXTS ON THE LESSONS OF GERMAN AS A FOREIGN LANGUAGE

The summary. *This article is dedicated to the questions of using authentic literary texts as the means of improving the knowledge of foreign languages. Different views on this problem are analyzed in the article.*

Key words: *authentic literary text, motivation, criteria of text selection, dialog of cultures, creative exercises.*

Одержано редакцією 14.03.2013 р.

УДК*:* 378. 147: 81‘ 243 (07)

Н. Б. ДЗЮБИШИНА

СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЯК ЛІНГВОДИДАКТИЧНА ПРОБЛЕМА

Резюме. *У статті розглянуто шляхи формування стратегій навчання іноземних мов, визначено основні методи і техніки, які використовуються для дослідження цих стратегій. Окреслено основні чинники, які впливають на вибір стратегій навчання іноземних мов і на частоту їх використання у процесі навчання.*

Ключові слова: *стратегії навчання, знання іноземних мов, техніки і методи дослідження.*

Постановка проблеми. Сучасні зміни у суспільстві посилили потребу в особистості, здатній будувати діалог з представниками різних лінгвоспівтовариств. Важливу роль у цьому відіграють знання іноземних мов. Ефективне навчання іноземних мов потребує орієнтації навчального процесу на активну самостійну роботу учнів, створення умов для їхнього самовиразу та саморозвитку, забезпечення відповідного освітнього середовища для формування їхньої особистісної активності [1, 151]. А цьому, безперечно, сприяє вибір оптимальних стратегій навчання іноземних мов.

Стратегії навчання можна розглядати як комплекси дій, які використовуються учнями для полегшення здобування, запам'ятовування, відтворення і використання інформації в процесі навчання іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою дослідження стратегій навчання іноземних мов займалися як вітчизняні (А.В. Петровський, А.Н. Леонтьєв, І.А. Зимня, Г.А. Китайгородська), так і зарубіжні вчені (М. Адамс, А. Браун, У. Едмонсон, Ю. Хаус, Р. Оксфорд, К. Влчкова, Р. Майєр, Й. Мареш).

Метою статті є визначити шляхи формування стратегій навчання іноземних мов, виділити методологічні підходи до їх дослідження та окреслити основні чинники, які впливають на використання стратегій.

Виклад основного матеріалу. Важливою вихідною точкою для дослідження стратегій навчання є когнітивістичний погляд на стратегію і окреслення стратегій навчання як комплексної когнітивної навички. Як і інші комплексні когнітивні навички, стратегія проходить когнітивною, асоціативною та автономною стадіями засвоєння. У когнітивній стадії використання стратегії засноване на декларативних знаннях, воно вимагає входу до короткотривалої пам'яті і не проходить автоматично. Індивід усвідомлює свої стратегії, вони є доступними для наукового дослідження, наприклад за допомогою інтерв'ю чи анкет. Однак, як тільки використання стратегій набуває процедурного та автоматичного характеру, вони проходять через зв'язки в довготривалій пам'яті, тому індивід вже не усвідомлює використання стратегій, що проявляється у більш спеціалізованих вимогах до їх методології дослідження.

Стратегії, котрі використовуються повторно, ймовірно, оперують як процедурне знання. На думку Р. Гагні, стратегія – це комплексна когнітивна навичка, яка часто набувається поступово за допомогою повторюваних тренувань [4]. Техніки навчання можуть з'явитися у процесі научування, викладання, тим не менше їх гнучке стратегічне використання і комбінування в різних ситуаціях і для різних іномовних завдань є довготривалою справою. Засвоєння стратегій є довготривалий еволюційний процес.

Спочатку індивід засвоює стратегію, яка є специфічною для певного мовного завдання. Ці стратегії не є спочатку стабільними, вони є мало гнучкими, великою мірою залежними від ситуації або іномовного завдання, в контексті якого вони були засвоєні. На нові завдання і ситуації стратегії можуть поширитися тільки коли вони „переучені", завтоматизовані, коли вимагають мінімального когнітивного об'єму.

Варто зазначити, що ґенеза стратегій не завжди завершується успішним їх засвоєнням. Чи дійде до перенесення (трансферу), залежить від когнітивних здібностей індивіда, від параметрів середовища, від кількості іномовних завдань тощо. Базова модель засвоєння стратегій є чинною для всіх вікових груп і всіх стратегій різної комплексності.

З М І С Т

Розділ 1. ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНО ЗОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ ТА ДІАЛОГУ КУЛЬТУР. ……. 3
ПЕРЕДМОВА. ……..…… 3
Антоненко Н.Є. Навчання іноземної мови у світлі теорії множинного інтелекту Г. Гарднера. …… 4
Безкоровайна О.В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови у контексті парадигми особистісно зорієнтованої освіти. ……..... 6
Бігунова С.А., Зубілевич М.І. Використання символічних власних імен-антропонімів при вивченні лексичних одиниць. …….. 11
Бойко Н.Г. Засоби формування міжкультурної компетенції учнів на уроці іноземної мови в середній школі. ……..... 14
Вєтрова І.М. Контекстний підхід у навчанні майбутніх учителів іноземної мови. ……. 17
Воробйова Л.М. Мовленнєве спілкування як засіб навчання іноземної мови. ……. 21
Гаєва Н.І. Методична організація вправ для навчання читання за принципом типології. …….. 23
Горобець І.А. Формування особистісної культури викладача іноземної мови в контексті діалогічного мислення. …… 26
Гронь Л.В. Організація підготовчої роботи до вільного переказу іншомовного тексту. ……. 28
Губіна А.М. Проблеми розвитку креативності у студентів технічних спеціальностей засобами технології проектування. …… 31
Джава Н.А. Робота з літературними текстами на занятті з німецької мови як іноземної. …….. 34
Дзюбишина Н.Б. Стратегії навчання іноземних мов як лінгводидактична проблема. …… 36
Забіяка І.М. Особливості впровадження інтернет-технологій в організацію самостійної роботи при вивченні іноземної мови. ……..... 40
Касаткіна О.В. Особливості формування мовної особистості у контексті діалогу культур. ……. 43
Кочубей О.С. Шляхи формування усної перекладацької компетентності студентів-філологів. ……. 45
Лавриненко О.Л. Гендерні особливості мовних якостей студентів у процесі викладання іноземної мови. ……..... 49
Лобанова С.І. Взаємозв'язок між особливостями навчально-виховної системи та природним і соціальним середовищем у римському суспільстві родового періоду. ……..... 52
Мазурок О.М. Мотиваційно-смислова готовність майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності. ……... 55
Мартинюк А.П. Психолого-педагогічна проблема формування комунікативних навичок у студентів технічних спеціальностей засобами методу проекту на заняттях з іноземної мови. …….. 57
Мезін В.Г. Назви вправ у навчанні англійської мови. …….. 60
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Комунікативно зорієнтоване навчання підлітків іноземної мови: теоретико-методологічний дискурс. …….. 63
Моісеєва О.С. Формування професійної культури майбутнього вчителя іноземної мови. ……. 68
Михальчук Ю.О. Використання терапевтичної метафори (притчі) у професійній підготовці менеджера. …… 70
Мороз Л.В. Трофімчук В.М. Комунікативна методика навчання іноземної мови студентів професійно-природничого спрямування. …… 74
Набочук О.Ю. Становлення екологічної культури майбутнього педагога в сучасних умовах функціонування вищої освіти. …….. 77
Павловська Л.О. Застосування методу логіко-семіотичних опозицій у прагмасемантичному вивченні вербальних формул побажань різноструктурних мов. ……. 81
Палій В.П. Особливості взаємодії лексики та граматики в навчанні французької мови. …… 84
Перішко І.В. Роль іноземної мови у процесі професійної підготовки менеджерів з туризму. ……... 86
Середюк Л.А. Моделювання мовленнєвих ситуацій на уроках іноземної мови як фактор інтенсифікації навчання. ……..... 88
Станіславчук Н.І. Відбір англомовного країнознавчого текстового матеріалу для формування усномовленнєвої компетенції старшокласників. …… 91
Столярчук О.В. Ділова гра на уроках німецької мови як засіб професійного самовираження старшокласників у загальноосвітніх навчальних закладах у контексті особистісно зорієнтованого підходу. ……..... 93
Третьякова К.В. Формування самоосвітньої компетенції в процесі вивчення латинської мови. …….. 96
Фрідріх А.В. Формування крос-культурної компетентності студентів-філологів у контексті діалогу культур. ……..... 98
Шовковий В.М. Система навчання класичних мов у контексті загальної теорії систем. …… 101
Шульжук Н.В. Пріоритетні підходи до вивчення мовних одиниць в аспекті сучасних наукових лінгвістичних парадигм. ……..... 104
Юрків А.Я. Педагогічні засади здійснення категорії оцінки та способів її вираження у сучасній французькій мові. …….. 108

Яцюрик А.О. Теоретико-методичні засади вивчення особистісних корелятів креативності людини. …….. 110
Розлід 2. ВИЩА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ. …… 113
ПЕРЕДМОВА. …… 113
Білоус Т.Л. Залежність рівня підготовленості майбутніх працівників органів внутрішніх справ до професійної діяльності від їх емоційного стану. …….. 113
Варецька О.В. Розвиток соціальної компетентності вчителя початкових класів в умовах соціокультурного середовища сільської школи. …….. 118
Горобець Т.В., Шкоба В.А. Модель організаційно-методичного забезпечення практики студентів педагогічного коледжу відділення «Музичне мистецтво» в дошкільних навчальних закладах. ……..... 123
Гулай О.І. Акмеологічні та синергетичні засади неперервного навчання майбутніх будівельників. …… 126
Димар Н.М., Поліник С.І., Романенко О.В. Значення біоетики у формуванні природничо-наукової компетенції при вивченні біології. ……..... 131
Долуда А.В. Формування цілей навчання проектуванню харчових підприємств майбутніх інженерів-технологів. …….. 134
Єршова Л.М. Формування системи виховних ідеалів міщанського стану підросійської України. ……. 136
Зарицька А.А. Сутність та структура готовності до професійної самореалізації майбутнього вчителя музики. …….. 141
Ільмінська О.О. Структурування змісту навчання майбутніх інженерів-технологів з технології хлібобулочних виробів. …….. 144
Кирмач Г.А. Цінність іншої людини: аналіз поняття. ……. 147
Козіброцький С.П., Файдевич В.В. Технологія конструювання навчального процесу фізичної культури. ……..... 152
Козяр М.М., Сасюк З.К. Опорні кресленики як ефективний інноваційний засіб вивчення правил нанесення розмірів. …… 154
Колосова Л.М. Організаційно-педагогічні умови підвищення ефективності управління професійним розвитком методистів районних (міських) науково-методичних установ. ……. 158
Кравчук М.Г., Головченко О.В., Жгут О.А., Романенко О.В. Реалізація принципу наступності в процесі засвоєння базових біологічних знань студентами-медиками. …….. 161
Лепкий М.І., Подоляк В.М., Саварин П.В. Оцінка готовності студентів-магістрів вищого технічного навчального закладу до педагогічної діяльності. …… 165
Олексів Н.А. Теоретичні засади організації самостійної роботи студентів вищих технічних навчальних закладів. …….. 167
Павленко О.М. Проблема джазової імпровізації у змісті інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики. ……. 171
Падалко А.М., Падалко Н.Й. Педагогічні аспекти міжпредметної взаємодії в процесі багаторівневої підготовки майбутніх інженерів-електриків. …….. 173
Полухтович Т.Г. Участь вищої освіти України в Болонських перетвореннях. ……..... 177
Поніманська Т.І. Динаміка формування готовності студентів до гуманістичного виховання дітей старшого дошкільного віку. …….. 179
Потапюк Л.М., Потапюк І.П. Докторські програми як складова модернізації системи вищої освіти в Україні. ……. 186
Романовська Т.І., Левчук Н.І. Організація освіти у вищій школі. ……. 189
Руда О.Ю. Деякі аспекти інтеграції знань студентів у процесі вивчення біологічних дисциплін у медичних вишах. ……... 191
Триндюк В.А. Академічна мобільність студентської молоді Волині: проблеми та перспективи розвитку. ……... 193
Щербініна О.М. Методологічні засади інструментально-виконавської підготовки музиканта-педагога в системі мистецької освіти. ……. 196
Янцур М.С. Профорієнтаційна підготовка майбутніх педагогів у системі вищої освіти. …… 199
Відомості про авторів. …….. 206